

Klachtenformulier energielabel woning

Twijfelt u over het energielabel van uw woning?

Met dit formulier kunt u controleren of de informatie op uw energielabel klopt. Klopt er iets niet? Dan kunt u een klacht indienen.

Voor u begint

Over dit klachtenformulier

Dit klachtenformulier is voor huurders en eigenaren van een woning. Het formulier helpt u stap voor stap. U krijgt uitleg en ziet welke onderdelen invloed hebben op uw energielabel.

Dit klachtenformulier geldt voor energielabels:

- die maximaal 3 jaar oud zijn
- en zijn afgegeven op of na 29 mei 2023.

Over oudere labels kunt u meestal geen klacht meer indienen.

Hoe wordt een energielabel gemaakt?

Een energielabel wordt bepaald met veel informatie over uw woning. Een energieprestatieadviseur (energieadviseur) verzamelt daarvoor technische informatie over uw woning, bijvoorbeeld over isolatie, verwarming en ventilatie. De energieadviseur volgt vaste regels om de woning op te meten en in het rekenprogramma in te voeren. Zijn er [kwaliteitsverklaringen](#)? Dan moet de adviseur deze gebruiken. Soms gebruikt de energieadviseur 'standaard' aannames. Gaat u zelf meten? Dan is het belangrijk dat u dezelfde regels volgt. Dit klachtenformulier helpt u daar stap voor stap bij.

Er zijn veel regels voor het meten van een woning. Niet alle regels staan in dit klachtenformulier. Daarom kan een juiste meting op het energielabel anders zijn dan uw meting.

Soms staan er fouten in een energielabel. Dit is vooral belangrijk als de fout veel invloed heeft op de uitkomst van het energielabel. Dit heet een 'kritieke afwijking'. Is er sprake van een kritieke afwijking? Dan moet de energieadviseur het energielabel opnieuw registreren.

Tip

Isolatie, zonnepanelen, warmtepompen en gebruiksoppervlakte hebben veel invloed op het energielabel. Klopt deze informatie niet? Dan is de kans groter dat de letter op uw energielabel verandert. Andere onderdelen hebben minder invloed. Ligt het getal voor energieverbruik op het energielabel (getal in kWh/m²) dicht bij de grens van een andere letter? Dan is de kans ook groter dat uw energielabel verandert na uw klacht.

Belangrijk

Uw klacht kan leiden tot een andere uitkomst. Deze uitkomst hoeft niet te leiden tot een andere letter op uw energielabel. Ook kan de uitkomst nadelig voor u zijn.

U moet uw klacht kunnen uitleggen en bewijzen. Daarom vragen we u om bestanden, foto's en ander bewijsmateriaal mee te sturen.

Houd uw energielabel bij de hand

Heeft u de pdf van het energielabel niet bij de hand? Download het op MijnOverheid. Zo werkt het:

1. Ga naar [Mijn.Overheid.nl](https://mijn.overheid.nl)
2. Log in met DigiD
3. Navigeer naar het tabblad Wonen en klik door op 'Ergielabel'.

U kunt de geldigheid van het energielabel controleren op [EP-online.nl](https://ep-online.nl).

Houd uw BAG-gegevens bij de hand

Kijk in de [Basisregistratie Adressen en Gebouwen \(BAG\)](#). Vul uw adres in. Hier vindt u gegevens over uw woning.

U heeft deze gegevens later mogelijk nodig. Bijvoorbeeld bij 'Bouwjaar' en 'Oriëntatie dak en gevels'.

Hoe werkt het

Sla dit formulier op voordat u begint. U kunt het formulier tussendoor sluiten en later verdergaan.

Het ingevulde formulier moet u zelf sturen aan de certificaathouder van uw energielabel (zie energielabel). Met het bewijs. Het invullen van het formulier kan tijd kosten. Dit hangt af van uw klacht.

Uw gegevens

Vul uw gegevens volledig in:

Naam:

(voorletters en achternaam)

Adres van de woning waarover uw klacht gaat:

Telefoonnummer:

E-mail:

Registratienummer energielabel:

(dit staat op uw energielabel)

Let op!

Op dit formulier vult u onder andere persoonsgegevens in. Deze gegevens kunnen ook voorkomen in de bewijsstukken die u meestuurt.

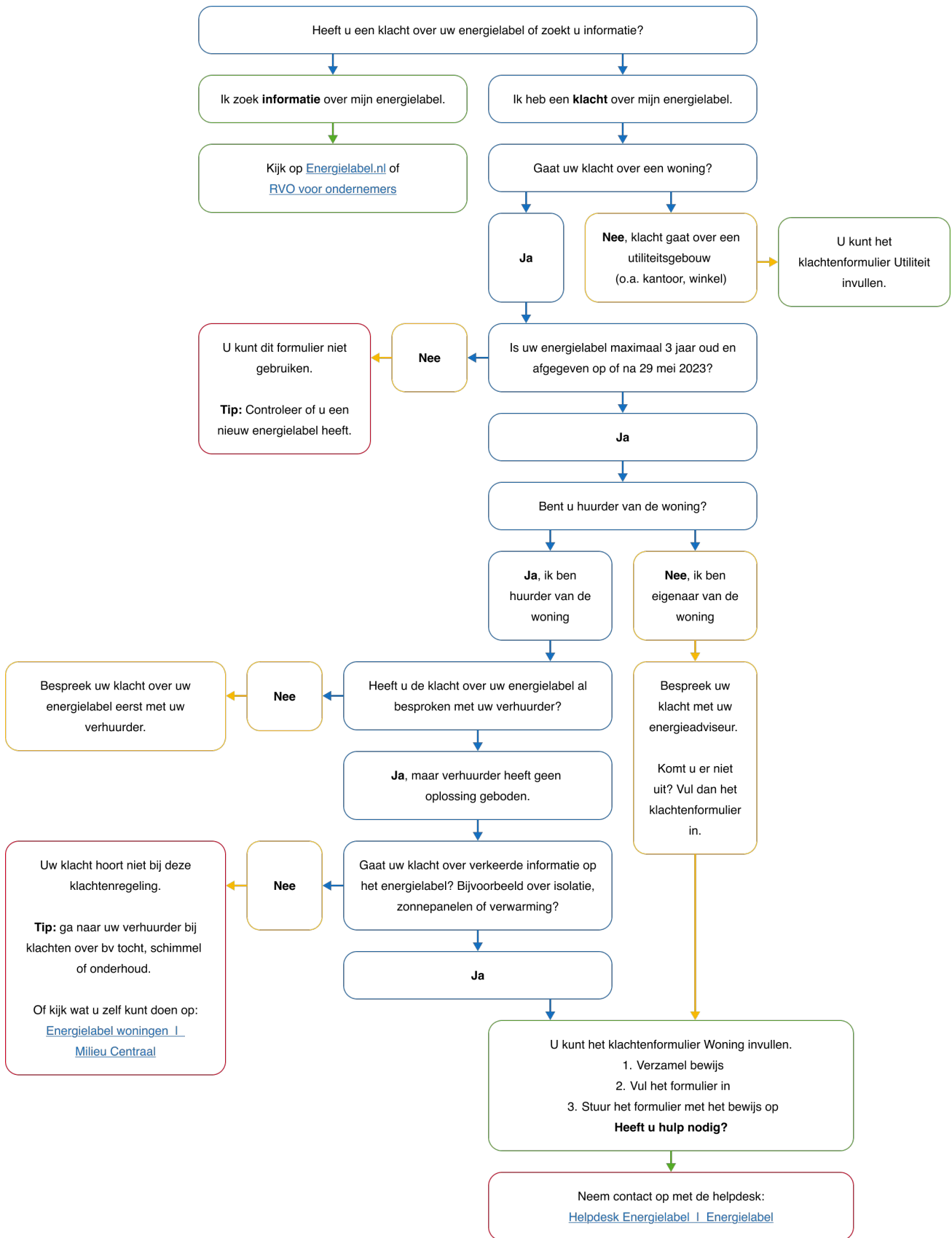
Stuurt u dit formulier en de bewijsstukken naar de organisatie bij wie u de klacht indient? Dan ontvangt deze organisatie dus ook de persoonsgegevens.

Informeert u eerst hoe de ontvanger met persoonsgegevens omgaat. Lees bijvoorbeeld eerst de privacyverklaring van deze organisatie. Bij bedrijven en instanties staat deze meestal op de website. Is dat niet het geval? Neem dan contact op met de betreffende partij.

Beslisboom klachtenformulier

Kijk in de [beslisboom](#) of u dit formulier kunt gebruiken.

Beslisboom klachtenformulier

Waarover gaat uw klacht?

Kies de onderwerpen waarvan de informatie op uw energielabel niet lijkt te kloppen. Vink deze aan. Beantwoord alleen die onderwerpen. **De rest kunt u overslaan.**

Uitleg: Welke klachten hebben de meeste invloed op het energielabel?

Isolatie, zonnepanelen, warmtepomp en gebruiksoppervlakte hebben grote invloed op de uitkomst van energielabel. Gegronde klachten over deze onderdelen hebben de meeste kans op een ander resultaat, zoals een andere letter voor uw energielabel.

Kies de onderdelen waarvan u denkt dat uw energielabel niet klopt.

Kruis deze aan. Vul alleen die onderwerpen in.

- 1. **Echtheid van het energielabel** - Het label is mogelijk niet echt of niet (meer) geldig.
- 2. **Bouwjaar** - Het bouwjaar op het label klopt niet.
- 3. **Gebruiksoppervlakte** - Het gebruiksoppervlak of vloeroppervlak is niet correct.
- 4. **Woningtype** - Het woningtype klopt niet.
- 5. **Soort opname** - De soort opname (basis/detail) is verkeerd.
- 6. **Aandeel hernieuwbare energie** - Het aandeel hernieuwbare energie klopt niet.
- 7. **Oriëntatie gevels en daken** - De oriëntatie is niet correct opgegeven.
- 8. **Gevels: oppervlakte en isolatie** - De geveloppervlakten of isolatiewaarden kloppen niet.
- 9. **Vloeren: oppervlakte en isolatie** - De vloeroppervlakten of isolatiewaarden kloppen niet.
- 10. **Ramen** - De afmetingen of type beglazing kloppen niet.
- 11. **Buitendeuren** - De afmetingen of isolatie van buitendeuren kloppen niet.
- 12. **Gevelpanelen** - De afmetingen of isolatie van gevelpanelen kloppen niet.
- 13. **Daken** - De afmetingen of isolatie van de daken kloppen niet.
- 14. **Installaties** - Type verwarming, warmwater, ventilatie of koeling klopt niet.
- 15. **Zonnepanelen** - De zonnepanelen zijn niet juist opgenomen.
- 16. **Energieprestatieadviseur** - Klacht over de adviseur die de opname heeft gedaan.

1. Energielabel

U heeft een klacht over uw energielabel. U denkt dat er iets niet klopt. Controleer of u een klacht kunt indienen.

Uitleg:

U kunt alleen een klacht indienen als uw energielabel:

- van **29 mei 2023 of later is**
- en **niet ouder is dan 3 jaar**.

Download uw energielabel

Download het energielabel op MijnOverheid. Zo werkt het:

1. Ga naar [Mijn.Overheid.nl](https://mijn.overheid.nl)
2. Log in met DigiD
3. Ga naar Wonen.
4. Klik op Energielabel.

Controleer de datum van uw energielabel

Is uw energielabel maximaal 3 jaar oud én staat er op het label een datum van 29 mei 2023 of daarna?:

Ja. De datum op mijn energielabel is : _____

Nee. Mijn energielabel is ouder dan 3 jaar. U kunt dit klachtenformulier niet gebruiken.

Wat kunt u doen? Controleer of u een nieuw energielabel heeft. Ga naar [Mijn.Overheid.nl](https://mijn.overheid.nl). Log in met DigiD. Ga naar Wonen. Klik op 'Energielabel'. Staat er geen nieuwer energielabel? Dan kunt u geen klacht indienen en kunt u dit formulier sluiten.

Nee. De datum op mijn energielabel is vóór 29 mei 2023, dus ouder. U kunt dit klachtenformulier niet gebruiken.

Wat kunt u doen? Controleer of u een nieuw energielabel heeft. Ga naar [Mijn.Overheid.nl](https://mijn.overheid.nl). Log in met DigiD. Ga naar Wonen. Klik op 'Energielabel'. Staat er geen nieuwer energielabel? Dan kunt u geen klacht indienen en kunt u dit formulier sluiten.

Controleer of uw energielabel echt is

Controleer of uw energielabel echt is. Dat kan op [EPonline.nl](https://eponline.nl). Het kan ook zijn dat uw woning geen energielabel heeft. Ook kan uw energielabel verlopen (na 10 jaar) of ingetrokken zijn.

Heeft u alleen een papieren energielabel?

Vergelijk dan de gegevens op het energielabel met de gegevens op EP-Online.

Controleren werkt zo:

Ga naar: [EP-Online](https://eponline.nl) en volg de stappen.

Is uw energielabel geldig volgens EP-online?

Ja, het label staat op EP-online.

Nee, het label staat niet op EP-online. Het label is mogelijk niet (meer) geldig.

Leg uit:

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: screenshot EPonline, kopie of foto van uw verkeerde label, registratienummer en datum niet-geldig energielabel.

2. Bouwjaar

Op uw energielabel staat het bouwjaar van uw woning. U vindt dit bij 'Over deze woning' □ 'Bouwjaar'. Controleer of het bouwjaar op uw energielabel klopt. Denkt u dat dit niet klopt? Volg dan de stappen hieronder en voeg bewijs toe.

Uitleg: Het bouwjaar is een belangrijk onderdeel van het energielabel.

Kan de energieadviseur niet zien dat een onderdeel van uw woning is geïsoleerd? En zijn er geen duidelijke bewijsstukken, zoals facturen of documenten van uw woning? Dan moet de adviseur voor het energielabel uitgaan van het bouwjaar van de woning. Daarom is het belangrijk dat het juiste bouwjaar is gebruikt bij het maken van het energielabel.

Controleer het bouwjaar

Controleer het bouwjaar. Dat kan op deze manieren:

1. Bouwvergunning

Heeft u een bouwvergunning of bouwmelding? Kijk naar het jaar op de bouwvergunning of bouwmelding. Vergelijk dit met het bouwjaar op uw energielabel. Is het anders? Gebruik dit als bewijs.

2. Omgevingsvergunning

Heeft u een omgevingsvergunning? Daarop staat het beoogd opleverjaar. Vergelijk dit met het bouwjaar op uw energielabel. Is het anders? Gebruik dit als bewijs.

3. Bouwtekening

Heeft u bouwtekeningen met een datum? Dit kan helpen bij bepaling van het bouwjaar. Vergelijk dit met het bouwjaar op uw energielabel. Is het anders? Gebruik dit als bewijs.

Heeft u geen bouwvergunning, omgevingsvergunning of bouwtekeningen? Kijkt u dan hier:

4. BAG

Kijk in de [Basisregistratie Adressen en Gebouwen \(BAG\)](#). Vul uw adres in. Daar staat het bouwjaar van uw woning. Vergelijk dit met het bouwjaar op uw energielabel. Is het anders? Gebruik dit als bewijs.

5. WOZ-waardeloket

Kijk bij het [WOZ-waardeloket](#). Vul uw adres in. Daar staat het bouwjaar van uw woning. Vergelijk dit met het bouwjaar op uw energielabel. Is het anders? Gebruik dit als bewijs.

Klopt het bouwjaar op uw energielabel?

Ja, het bouwjaar klopt.

Nee, het bouwjaar klopt niet.

- Welk bouwjaar staat op uw energielabel? _____
- Welk bouwjaar heeft u gevonden? _____
- Waar heeft u dit gevonden? Selecteer bron:
 BAG WOZ-waardeloket Bouwvergunning
 Omgevingsvergunning Bouwtekening

Is uw woning verbouwd of gerenoveerd?

Ja, de woning is verbouwd of gerenoveerd in _____ Geef uitleg: _____
het jaar _____

Nee _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto's, scans of screen prints van documenten waarop uw adres en bouwjaar staan, factuur renovaties, gegevens over verbouwing en renovatie.

3. Gebruiksoppervlakte

Op uw energielabel staat de gebruiksoppervlakte (bij oudere labels: 'vloeroppervlakte') van uw woning. U vindt dit bij 'Over deze woning' - 'Gebruiksoppervlakte'. Controleer of de gebruiksoppervlakte op uw energielabel klopt. Denkt u dat dit niet klopt? Volg dan de stappen hieronder en voeg bewijs toe.

Uitleg: De gebruiksoppervlakte van verwarmbare ruimtes is belangrijk voor het energielabel. Deze wordt in meerdere bepalingen gebruikt.

Klopt de gebruiksoppervlakte niet? Dan kan dit invloed hebben op het energielabel. Op uw energielabel staat de gebruiksoppervlakte in m² (lengte x breedte = aantal m²). Dat zijn alle verwarmbare ruimtes opgeteld.

Controleer de gebruiksoppervlakte

Controleer de gebruiksoppervlakte van uw woning. Dat kan op deze manieren:

1. Plattegrond met maten

Gebruik bouwtekeningen met een plattegrond en maten. Dit is een goede manier om zelf de vloeroppervlakte te berekenen. Zie hierna hoe u meet en wat meetelt.

2. Zelf meten

Maak per verdieping een schets van uw woning. Meet alle maten die u nodig heeft. Zie hierna hoe u meet en wat meetelt.

Deze onderdelen **telt u mee** in de gebruiksoppervlakte:

- Alle verblijfsruimtes. Bijvoorbeeld een slaapkamer of werkkamer. Het maakt niet uit of u deze kunt verwarmen.
- Ruimtes die verwarmd kunnen worden.
- Delen van de ruimte met een hoogte van 1,5 meter of hoger. Voorbeeld: op een zolder met een schuin dak telt alleen het deel mee waar de hoogte 1,5 meter of hoger is.

Deze onderdelen **telt u NIET mee** in de gebruiksoppervlakte

Trek deze oppervlakten af van het totaal:

- Trapgat van 4 m² of groter.
- Open ruimte bij de trap (schalngat) van 4 m² of groter.
- Vide van 4 m² of groter.

Zo kunt u meten:

- Meet binnen in de woning.
- Meet per ruimte de lengte en de breedte.
- Vermenigvuldig deze met elkaar (lengte x breedte = aantal m²).
- Tel alle uitkomsten bij elkaar op. Dan heeft u de totale gebruiksoppervlakte van uw woning.
- Trek daar de onderdelen vanaf die niet meetellen.

Klopt de gebruiksoppervlakte op uw energielabel?

- Ja**, de gebruiksoppervlakte klopt
- Ga naar het volgende onderdeel.

- Nee**, de gebruiksoppervlakte klopt niet.
- Welke gebruiksoppervlakte staat er op het energielabel vermeld? _____
  - Welke gebruiksoppervlakte heeft u zelf gevonden of gemeten? _____

Geef uitleg: _____
_____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: een bouwtekening met maten, een plattegrond of schets met maten en uw berekeningen. Geef per ruimte aan waarvoor deze wordt gebruikt, bijvoorbeeld woonkamer of keuken.

4. Woningtype

Op uw energielabel staat het woningtype. U vindt dit bij 'Over deze woning' - 'Woningtype'. Controleer of het woningtype op uw energielabel klopt. Denkt u dat dit niet klopt? Volg dan de stappen hieronder en voeg bewijs toe.

Uitleg: Het woningtype is belangrijk voor het energielabel. Voorbeelden zijn: vrijstaand huis en tussenwoning. Het woningtype laat zien hoeveel en welke delen van de woning grenzen aan de buitenlucht, de grond, onverwarmde ruimtes of andere woningen. Dit heeft invloed op het energiegebruik van uw woning. Klopt het woningtype niet? Dan kan dit invloed hebben op het energielabel.

Het energielabel gebruikt deze woningtypen:

1. Vrijstaande woning

2. Hoekwoning of twee-onder-één kap woning

3. Tussenwoning (betreft: grondgebonden woning in een rijtje, bijvoorbeeld rijtjeshuis)

4. Tussenwoning subtypen

(betreft: niet-grondgebonden woning, bijvoorbeeld appartement in flatgebouw):

- Hoekwoning onder dak
- Hoekwoning op tussenverdieping
- Hoekwoning onderste bouwlaag
- Tussenwoning onder dak
- Tussenwoning op tussenverdieping
- Tussenwoning onderste bouwlaag
- Tussenwoning onder dak en op onderste bouwlaag
- Hoekwoning onder dak en op onderste bouwlaag

5. Drijvende woning bestaande ligplaats

6. Drijvende woning nieuwe ligplaats

7. Woonwagen

8. Vakantiewoning

Controleer het woningtype

Controleer het woningtype op uw energielabel. Gebruik de termen van de lijst onder 'uitleg'. Klopt het woningtype op uw energielabel?

Ja, het woningtype klopt - Ga naar het volgende onderdeel.

Nee, het woningtype klopt niet.

- Welk woningtype staat er op het energielabel vermeld? _____
[neem de term over uit bovenstaande lijst].
- Welk woningtype heeft u zelf bepaald? _____
[neem een andere term uit bovenstaande lijst over].

Geef uitleg: _____
_____
_____
_____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: overzichtsfoto's van de buitenzijde van uw woning.

5. Soort opname

Op sommige energielabels staat het soort opname. U vindt dit bij 'Opnamedetails' - 'Soort opname'. Controleer of soort opname op uw energielabel klopt. Denkt u dat dit niet klopt? Volg dan de stappen hieronder en voeg bewijs toe.

Uitleg: Voor het energielabel zijn er twee soorten opnames:

- een basisopname;
- een detailopname. Een detailopname mag altijd en is in een aantal situaties verplicht.

Let op: bij energielabels vanaf 29 mei 2026 staat deze informatie niet meer apart vermeld.

Let op: Bij nieuwbouwwoningen is meestal een detailopname verplicht. Bij bestaande woningen mag soms ook een basisopname worden gebruikt.

Controleer de soort opname

Klopt de soort opname op het energielabel?

- Ja**, het soort opname klopt - Ga naar het volgende onderdeel.
- Nee**, het soort opname klopt niet.
- Welk soort opname zou volgens u van toepassing moeten zijn? _____

Geef uitleg: _____
_____
_____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: screen print BAG-registratie van uw woning.

6. Aandeel hernieuwbare energie

Op uw energielabel staat het 'aandeel hernieuwbare energie'. U vindt dit op de eerste pagina van uw energielabel, bij het onderdeel 'Aandeel hernieuwbare energie'. Hier staat een percentage.

Uitleg: Hernieuwbare energie is energie die uw woning zelf produceert. Bijvoorbeeld met zonnepanelen of een warmtepomp. Meer zelfproductie betekent een hoger percentage (aandeel) hernieuwbare energie.

Bijvoorbeeld: heeft u weinig zonnepanelen en geen warmtepomp, maar wel 30% percentage 'aandeel hernieuwbare energie'? Dan klopt dit mogelijk niet. Of heeft u wel zonnepanelen of een warmtepomp, maar 5% percentage 'aandeel hernieuwbare energie'? Dan klopt ook dit mogelijk niet.

Let op: Heeft u wel zonnepanelen? Dan kan de opbrengst anders zijn berekend voor het energielabel dan door de leverancier of wat u zelf meldt. De adviseur neemt heel nauwkeuring de oriëntatie (richting) van de panelen mee in de bepaling. De leverancier heeft hier mogelijk geen rekening mee gehouden. Daardoor kunnen er verschillen zijn. Als u de factuur van de zonnepanelen niet meer heeft, dan moet de energieadviseur een inschatting maken van de productie van de zonnepanelen.

Controleer het aandeel hernieuwbare energie

Controleer het aandeel hernieuwbare energie op uw energielabel. Wat geldt voor uw woning?

- De woning heeft zonnepanelen en/of een warmtepomp, maar er staat op het energielabel geen percentage bij het aandeel hernieuwbare energie.
- De woning heeft geen zonnepanelen en/of een warmtepomp, maar er staat op het energielabel wel een percentage bij het aandeel hernieuwbare energie.
- De woning heeft zonnepanelen en/of een warmtepomp, en er staat op het energielabel wel een percentage bij het aandeel hernieuwbare energie.
- Verlaat dit onderdeel. Ga naar het volgende onderdeel.
- De woning heeft geen zonnepanelen en/of een warmtepomp, en er staat op het energielabel geen percentage bij het aandeel hernieuwbare energie.
- Verlaat dit onderdeel. Ga naar het volgende onderdeel.
- Anders, namelijk: _____
_____
_____

Geef uitleg: _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto van uw gehele dak (voorkant, achterkant en zijkanten), foto van uw totale verwarmingsinstallatie, specificaties en facturen zonnepanelen of warmtepomp.

7. Oriëntatie gevels en daken

Op uw energielabel staat de oriëntatie van de gevels en daken van uw woning. Dit is de richting van uw gevels en daken. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwere energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oriëntatie klopt.

Uitleg: Voor het energielabel wordt gekeken naar de oriëntatie (richting) van de gevels en daken. De oriëntatie heeft invloed op hoeveel zon(instraling) de woning krijgt. Dit heeft invloed op het energielabel. Daarom is het belangrijk dat de juiste oriëntatie is gebruikt. Mogelijke oriëntaties zijn: noord, oost, zuid, west, noordoost, noordwest, zuidoost of zuidwest.

 Let op: Daken kunnen ook 'horizontaal' staan. Dit betekent dat het om een plat dak gaat. Met 'voorgevel' wordt bedoeld de gevel aan de straatkant.

Controleer de oriëntatie van de gevels en daken

Controleer de oriëntatie van de gevels en daken. Dat kan op deze twee manieren:

1. Controleer de gevels en het dak(en):

- Zelf opmeten. Gebruik een kompas. Controleer de richting van de voorgevel van uw woning.
- Controleer met gevelkompas.nl. Ga naar de website www.gevelkompas.nl. Voer uw adres in. Selecteer gevel voor gevel en bekijk de oriëntatie van de gevel(s). Baseer op basis hiervan ook de oriëntatie van het dak of de daken.

2. Controleer op de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

- Ga naar Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Zoek uw adres op. Kijk naar de kaart en bepaal de oriëntatie van uw woning. Let op: de bovenkant van uw scherm is het noorden.

Klopt de oriëntatie (richting) van de gevel(s) op uw energielabel?

Ja, de oriëntatie van de gevel(s) klopt - Ga naar het volgende onderdeel.

Nee, de oriëntatie van de gevel(s) klopt niet.

- Welke oriëntatie staat er voor uw voorgevel op het energielabel vermeld? _____
- Welke oriëntatie zou volgens u van toepassing moeten zijn? _____

Klopt de oriëntatie (richting) van de daken op uw energielabel?

Ja, de oriëntatie van de daken klopt - Ga naar het volgende onderdeel.

Nee, de oriëntatie van de daken klopt niet.

- Welke oriëntatie staat er voor uw daken op het energielabel vermeld? _____
- Welke oriëntatie zou volgens u van toepassing moeten zijn? _____

Geef uitleg: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: printscreen van de BAG-registratie van uw woning of een printscreen van het resultaat van Gevelkompas toe.

Op uw energielabel staan de oppervlakte en de isolatiewaarde van de gevels van uw woning. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oppervlakte en isolatiewaarde kloppen.

Uitleg: Een hogere isolatiewaarde betekent dat uw woning beter warm blijft in de winter. Hoe groter de gevel, hoe meer invloed de isolatie heeft op het energielabel. De isolatiewaarde wordt weergegeven als RC-waarde. Hoe hoger de RC-waarde, hoe beter de isolatie.

Let op: Met 'gevels' worden alle muren die aan buiten grenzen bedoeld. De muur die u deelt met de burens wordt niet meegerekend, maar een muur naar de (onverwarmde) schuur wel.

Belangrijk

1. Controleer eerst de oppervlaktes van alle gevels. Soms zijn gevels samengevoegd op het energielabel. Dat gebeurt als ze hetzelfde zijn. Bijvoorbeeld in constructie, oriëntatie of isolatie.
2. Controleer daarna de isolatiewaarde, als dat mogelijk is.

Controleer de oppervlakte van de gevels

Meet de oppervlakte per gevel. Dat werkt zo:

1. Meet de breedte van alle gevels - Meet aan de binnenkant.
2. Meet de hoogte van de gevel - Meet van de vloer tot de onderkant van het dak.
3. Trek de oppervlakte van de ramen en buitendeuren (inclusief kozijnen) af van de oppervlakte van de gevel.

Controleer de isolatiewaarde van de gevels

Let op: De isolatiewaarde is vaak lastig te bepalen.

Hoe meet de energieadviseur dit?:

Zijn er kwaliteitsverklaringen? Dan moet de adviseur deze gebruiken. Bij oudere woningen zijn deze documenten er vaak niet. Dan bepaalt de energieadviseur de isolatiewaarde meestal zo:

- A. Door te meten.**
Bij spouwmuren kan de adviseur de isolatie meten via een open stootvoeg.
- B. Met tekeningen.**
De adviseur kan tekeningen gebruiken die hij krijgt van bijvoorbeeld de bouwweigenaar.
Dit kunt u niet controleren.
- C. Met het bouwjaar.**
De energieadviseur mag het bouwjaar gebruiken als meten niet mogelijk is. Komt de isolatiewaarde overeen met een waarde uit tabel hieronder? Dan is de isolatiewaarde waarschijnlijk bepaald met het bouwjaar. Dit staat in tabel 2. Het bouwjaar staat op het energielabel.

Zo controleert u de isolatiewaarde van de gevels

Zo bepaalt u de isolatiewaarde van de gevels:

1. **Meet de dikte van het isolatiemateriaal in de gevel.** Dit kan via een 'open stootvoeg', een openingetje in de gevel.
2. **Kunt u dit niet meten?** Kijk dan of u tekeningen van de woning heeft. Controleer daarop de dikte van de isolatie.
3. **Kijk in tabel 1** welke isolatiewaarde hoort bij deze dikte.
4. **Kunt u niet meten en heeft u geen tekeningen?** Gebruik dan het bouwjaar van de woning. Kijk in tabel 2 welke isolatiewaarde daarbij hoort.

Tabel 1: Isolatiewaarden gevels op basis van dikte van de isolatie

Isolatiedikte (mm)	Aanwezigheid spouw	Rc-waarde gevel in m ² . K/W
10	zonder spouw	0,58
	met spouw	0,74
20	zonder spouw	0,80
	met spouw	0,96
30	zonder spouw	1,03
	met spouw	1,19
40		1,25
50		1,47
60		1,69
70		1,92
80		2,14
90		2,36
100		2,58
110		2,80
120		3,03
130		3,25
140		3,47
150		3,69

Tabel 2: Isolatiewaarden gevels op basis van bouwjaar
(alleen voor woningen, exclusief woonwagens en woonboten)

Bouwjaar	Geen isolatie gevels / onbekend	Wel isolatie gevels
Vóór 1965, met spouw	0,35	0,85
Vóór 1965, zonder spouw (of onbekend)	0,19	0,69
	Isolatiewaarde gevels	
1965 tot 1975	0,43	
1975 tot 1988	1,3	
1988 tot 1992	2,0	
1992 tot 2014	2,5	
2014 tot 2015	3,5	
2015 tot 2021	4,5	
Vanaf 2021	4,7	

Kloppen de oppervlakten van de gevels op uw energielabel?

- Ja**, de oppervlakten van de gevels kloppen.
- Nee**, de oppervlakten van de gevels kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: plattegrond, doorsnede, geveltekening, foto's van werkelijke gemeten afmetingen.

Kloppen de isolatiewaarden van de gevels op uw energielabel?

- Ja**, de isolatiewaarden kloppen.
- Nee**, de isolatiewaarden kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, bouwjaar, foto van de missende isolatie, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

Op uw energielabel staan de oppervlakte en de isolatiewaarde van de vloeren van uw woning. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oppervlakte en isolatiewaarde kloppen.

Uitleg: Een hogere isolatiewaarde betekent dat uw woning beter warm blijft in de winter. Hoe groter de vloer, hoe meer invloed de isolatie heeft op het energielabel. De isolatiewaarde wordt weergegeven als RC-waarde. Hoe hoger de RC-waarde, hoe beter de isolatie.

Let op: Voor dit onderdeel wordt onder 'vloeren' verstaan, de vloeren die grenzen aan de grond of aan de buitenlucht. Bijvoorbeeld: vloeren op de begane grond (met of zonder kruipruimte eronder) en vloeren boven een doorgang. Ligt uw woning volledig boven verwarmde ruimten van een andere woning, zoals middenin een appartementsgebouw? Dan verliest de vloer geen warmte en telt die niet mee voor de berekeningen in dit onderdeel. De vloer telt wel mee bij andere onderdelen, zoals de gebruiksoppervlakte.

Belangrijk

1. Controleer eerst de oppervlakte van de vloer(en). Let op: Vloeren met een andere constructie of isolatie staan apart op het energielabel. Bijvoorbeeld: een houten vloer en een betonnen vloer. Deze meet u apart.
2. Controleer daarna de isolatiewaarde, als dat mogelijk is.

Controleer de oppervlakte van de vloeren van uw woning

Meet de oppervlakte van de vloer. Dat werkt zo:

1. **Let op:** Meet alleen vloeren die grenzen aan de grond of aan de buitenlucht. Bijvoorbeeld een vloer op de begane grond of boven een doorgang.
2. **Meet de breedte van de vloer(en).**
Meet aan de binnenkant van de woning.
3. **Meet de lengte van de vloer(en).**
Meet aan de binnenkant van de woning.
4. **Bereken de oppervlakte van de vloer(en).**
Vermenigvuldig de lengte met de breedte. Dit is de vloeroppervlakte in m².

Controleer de isolatiewaarde van uw vloeren

De isolatiewaarde van vloeren is vaak lastig te meten.

Hoe meet de adviseur dit?:

Zijn er officiële documenten over de isolatie, zoals kwaliteitsverklaringen? Dan moet de adviseur deze gebruiken. Bij oudere woningen zijn deze documenten er vaak niet. Dan bepaalt de energieadviseur de isolatiewaarde meestal zo:

- A. Door te meten.**
De energieadviseur kijkt of de vloer isolatie heeft en hoe dik de isolatielaag is.
- B. Met tekeningen.**
De energieadviseur kan tekeningen gebruiken, bijvoorbeeld van de eigenaar. Daarop kan de dikte van de isolatie staan. Voor huurders is dit lastig te controleren.
- C. Met het bouwjaar.**
De energieadviseur mag het bouwjaar van de woning gebruiken, als meten niet mogelijk is en er geen tekeningen zijn. De isolatiewaarde per bouwjaar staat in tabel 2.

Zo controleert u de isolatiewaarde van de vloeren

Zo bepaalt u de isolatiewaarde van de vloeren:

1. **Meet de dikte van het isolatiemateriaal in de vloeren.**
2. **Kunt u dit niet meten?** Kijk dan of u tekeningen van de woning heeft. Controleer daarop de dikte van de isolatie.
3. **Kijk in tabel 1** welke isolatiewaarde hoort bij deze dikte.
4. **Kunt u niet meten en heeft u geen tekeningen?** Gebruik dan het bouwjaar van de woning. Kijk in tabel 2 welke isolatiewaarde daarbij hoort.

Tabel 1: Isolatiewaarden vloeren op basis van dikte van de isolatie

Isolatie dikte (mm)	Aanwezigheid spouw (t/m 30 mm)	Rc-waarde vloer in m ² · K/W
10	zonder spouw	0,37
	met spouw	0,55
20	zonder spouw	0,59
	met spouw	0,77
30	zonder spouw	0,82
	met spouw	1,00
40		1,04
50		1,26
60		1,48
70		1,71
80		1,93
90		2,15
100		2,37
110		2,59
120		2,82
130		3,04
140		3,26

Tabel 2: Isolatiewaarden vloeren op basis van bouwjaar

Deze tabel geldt alleen voor vloeren op de grond of boven een kruipruimte of onverwarmde ruimte, niet voor vloeren boven buitenlucht. De tabel geldt alleen voor woningen, niet voor woonwagens en woonboten.

Bouwjaar	Geen isolatie vloeren / onbekend	Wel isolatie vloeren
Vóór 1965, met spouw	0,33	0,83
Vóór 1965, zonder spouw (of onbekend)	0,15	0,65
Isolatiewaarde vloeren		
1965 tot 1975	0,17	
1975 tot 1988	0,52	
1988 tot 1992	1,3	
1992 tot 2014	1,3	
2014 tot 2015	2,5	
2015 tot 2021	3,5	
Vanaf 2021	3,7	

Klopt de oppervlakte van de vloer(en) op uw energielabel?

- Ja**, de oppervlakte van de vloer(en) klopt.
- Nee**, de oppervlakte van de vloer(en) klopt niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: plattegrond, tekening, foto's van werkelijke gemeten afmetingen.

Klopt de isolatiewaarde van de vloer(en) op uw energielabel?

- Ja**, de isolatiewaarde van de vloer(en) klopt.
- Nee**, de isolatiewaarde van de vloer(en) klopt niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, bouwjaar, foto van de missende isolatie, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

Op uw energielabel staan de oppervlakte en de isolatiewaarde van de ramen van uw woning. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oppervlakte en isolatiewaarde kloppen.

Uitleg: Goed geïsoleerde ramen houden uw woning beter warm in de winter. Voorbeelden zijn HR++-glas, vacuümglas of triple (3-voudig) glas. Hoe groter de ramen, hoe meer invloed ze hebben op het energielabel. Met goed geïsoleerde ramen verliest uw woning minder warmte. De isolatie van ramen wordt weergegeven met de U_w -waarde. Hoe lager de U_w -waarde, hoe beter de isolatie van de ramen. HR++-glas en drievoudig HR-glas hebben een lage U_w -waarde en isoleren beter dan enkel glas en gewoon dubbel glas.

- **Let op:** Met 'ramen' worden alle ramen aan de buitenkant van uw woning bedoeld. Een buitendeur met 65% of meer glas telt als een raam. Bijvoorbeeld: een balkondeur, keukendeur of schuifpui.
- **Let op:** Bij het meten van een raam tellen het glas en het kozijn samen. Het gaat om bewegende delen en om vaste delen. De energieadviseur kijkt naar het glas en het kozijn samen, zowel bij het opmeten als bij de isolatiewaarde. Zo bepaalt de adviseur hoe goed ramen isoleren. De U_w -waarde op uw energielabel van het glas en kozijn samen is daarom vaak hoger dan de U_w -waarde van alleen het glas.
- **Let op:** Alleen gelijke ramen direct naast elkaar, kunnen samen worden gemeten.
- **Let op:** Alle verdelingen binnen het raam horen bij de totale oppervlakte van het raam. Dus ook de ventilatieroosters en roeden (latje in het glas).
- **Let op:** Gevelpanelen als onderdeel van een raam, tellen niet mee als raam. Gevelpanelen zijn dichte, niet-doorzichtige delen in een kozijn. Ze zitten bijvoorbeeld onder ramen. Gevelpanelen worden ook vulpanelen genoemd. Kijk hiervoor naar het onderdeel 'panelen'.

Belangrijk

1. Controleer eerst de oppervlaktes van alle ramen, inclusief de kozijnen. Elk raam wordt apart gemeten, inclusief het kozijn.
2. Controleer daarna de isolatiewaarde.

Controleer de oppervlakte van de ramen

Meet de oppervlakte per raam. Dat werkt zo:

1. **Meet het raam binnen in de woning.**
2. **Neem glas en kozijn samen als één geheel.**
3. **Meet aan de binnenkant van de opening in de muur.**
Meet tussen de 'dagkanten van de wandopeningen' aan de binnenzijde van de woning.
4. **Raam met deur of paneel.**
In het geval er zowel glas als een dicht paneel in het kozijn zit, telt het kozijn voor de helft bij het paneel.

Controleer de isolatiewaarde van de ramen

Controleer de isolatiewaarde van de ramen. Gebruik de tabellen hieronder. Zo werkt dat:

1. Controleer het type kozijn.

Kijk van welk materiaal het kozijn is gemaakt:

- a. Hout of kunststof? Houten en kunststof kozijnen isoleren ongeveer even goed.
Kijk in de tabel naar de kolom: Hout/kunststof.
- b. Metaal (vaak aluminium)?

2. Is het kozijn van metaal? Kijk of het metalen kozijnen geïsoleerd is:

- a. Open het raam.
- b. Ziet u in het midden van het raam een strook kunststof tussen binnen en buiten? Dan heeft het kozijn een 'thermische onderbreking'. Het kozijn is geïsoleerd. Kijk in de tabel naar de kolom: 'metaal, thermisch onderbroken'.
- c. Ziet u in het midden van het raam geen strook kunststof tussen binnen en buiten? Dan heeft het kozijn geen thermische onderbreking. Het kozijn is niet geïsoleerd. Kijk in de tabel naar de kolom: 'metaal, niet-thermisch onderbroken'.

3. Controleer het type glas. Hoe? Kijk naar de aluminium strip tussen de glasplaten.

- a. Zit er geen aluminium strip tussen de glasplaten? En heeft het raam maar een enkele glasplaat. Dat heet 'enkelglas'. Kijk in de tabel naar de rij 'enkelglas'.
- b. Zit er geen aluminium strip tussen de glasplaten? En zijn er wel twee glasplaten? Is het een raam dat voor het bestaande raam is gezet? Kijk dan in de tabel naar de rij met de naam 'voorzetraam'.
- c. Zit er wel een aluminium strip tussen de glasplaten? Dan heeft het raam dubbelglas. Er zijn meerdere typen dubbelglas. Kijk welk type dubbelglas. Hoe? Kijk wat er in de aluminium strip staat.
  - Staat er niets op de aluminium strip tussen het glas? En is het geen voorzetraam? Kijk dan in de tabel in de rij 'dubbelglas'.
  - Staat er HR, HR+, HR++? Kijk in de tabel naar de rij met de naam op de aluminium strip. Extra check: dubbel glas is minimaal HR als u een andere kleur ziet als u een vlam of lampje bij het glas houdt. Het glas is dan gecoat voor extra isolatie.
  - U kunt ook drievoudig glas hebben, met 3 glasplaten. Kijk dan in de tabel onder drievoudig-HR-glas.

4. Controleer de isolatiewaarde van de ramen. Dat werkt zo:

- a. Kies in de tabel het type kozijn.
- b. Kies daarna het type glas.
- c. Kijk welke isolatiewaarde daarbij hoort.
- d. Doe dit voor elk raam.
- e. Vergelijk de uitkomst met de isolatiewaarden op uw energielabel.

Tabel 1: Isolatiewaarde van ramen grenzend aan buitenlucht

Type glas	Type kozijn		
	Hout / Kunststof	Metaal met thermische onderbreking	Metaal zonder thermische onderbreking
Drievoudig HR-glas	1,4	1,9	2,7
HR++-glas	1,8	2,3	3,1
HR+-glas	2,0	2,5	3,3
HR-glas	2,3	2,8	3,6
Dubbelglas	2,9	3,3	4,1
Voorzetraam	2,9	3,3	4,1
Enkelglas	5,1	5,4	6,2

Kloppen de oppervlakten van de ramen op uw energielabel?

- Ja**, de oppervlakten van de ramen kloppen.
- Nee**, de oppervlakten van de ramen kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, foto's van werkelijke gemeten afmetingen.

Kloppen de isolatiewaarden van de ramen op uw energielabel?

- Ja**, de isolatiewaarden van de ramen kloppen.
- Nee**, de isolatiewaarden van de ramen kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, foto's van de isolatiewaarde op de aluminium strip in het glas, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

Op uw energielabel staan de oppervlakte en isolatiewaarde van de buitendeuren van uw woning. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oppervlakte en isolatiewaarde kloppen.

Uitleg: Goed geïsoleerde buitendeuren houden uw woning beter warm in de winter. Dat heeft invloed op het energielabel. De isolatie van buitendeuren wordt weergegeven met de U_g -waarde. Hoe lager de U_g -waarde, hoe beter de isolatie van de buitendeuren en gevelpanelen.

 Let op: Met 'deuren' worden de buitendeuren van uw woning bedoeld. Buitendeuren met 65% of meer glas, zoals een balkondeur of keukendeur, tellen mee als een raam.

 Let op: De isolatiewaarde op uw energielabel is een combinatie van de buitendeur en het kozijn. De energieadviseur kijkt daarom naar de buitendeur en het deurkozijn samen. Bij het opmeten en bij de isolatiewaarde. Zo bepaalt de adviseur hoe goed de buitendeuren isoleren.

Belangrijk

1. Controleer eerst de oppervlakten van de buitendeuren, inclusief de kozijnen. Elke buitendeur wordt apart gemeten, inclusief het kozijn. Alleen gelijke buitendeuren direct naast elkaar, kunnen samen worden gemeten.
2. Controleer daarna de isolatiewaarde van de buitendeuren.

Controleer de oppervlakte van de buitendeuren

Meet de oppervlakte van de buitendeur. Dat werkt zo:

1. **Meet elke buitendeur apart.**
Alleen gelijke deuren direct naast elkaar mag u samen meten.
2. **Meet aan de binnenkant van de woning.**
3. **Meet deur en kozijn samen.**
Meet de buitendeur en het deurkozijn samen als één geheel.
4. **Meet tussen de binnenranden van de opening in de muur.**
5. **Heeft de buitendeur glas?**
  - a. Heeft de buitendeur minder dan 65% glas? - verdeel in een deel deur en een deel raam (voor ramen zie ander onderdeel).
  - b. Heeft de buitendeur 65% of meer glas. Dan telt deze niet mee als buitendeur. Deze wordt meegerekend als raam (voor ramen zie ander onderdeel).
  - c. Schuifpuien tellen niet mee als buitendeuren. Schuifpuien vallen in de categorie 'ramen' (voor ramen zie ander onderdeel).

Controleer de isolatiewaarde van de buitendeuren

Voor het energielabel heeft een buitendeur twee mogelijkheden: wel isolatie of geen isolatie. Zie tabel 1. De dikte van de deur maakt geen verschil voor het energielabel. Een geïsoleerde deur heeft isolatie over de hele deur (hoogte en breedte). Het is vaak moeilijk te zien of een deur isolatie heeft.

Tabel 1: Isolatiewaarde buitendeuren grenzend aan de buitenlucht

Type deur	Isolatiewaarde (W/m ² K)
Geïsoleerd	2,0
Niet-geïsoleerd	3,4

Kloppen de oppervlakten van de buitendeuren op uw energielabel?

- Ja**, de oppervlakten van de buitendeuren kloppen.
- Nee**, de oppervlakten van de buitendeuren kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, foto's van werkelijke gemeten afmetingen.

Kloppen de isolatiewaarden van de buitendeuren op uw energielabel?

- Ja**, de isolatiewaarden van de buitendeuren kloppen.
- Nee**, de isolatiewaarden van de buitendeuren kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, foto's van de isolatiewaarde van de buitendeur, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

Op uw energielabel staan de oppervlakte en isolatiewaarde van de gevelpanelen van uw woning. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oppervlakte en isolatiewaarde kloppen.

Uitleg: Goed geïsoleerde gevelpanelen houden uw woning beter warm in de winter. Dat heeft invloed op het energielabel. De isolatie van gevelpanelen wordt weergegeven met de U_g -waarde. Hoe lager de U_g -waarde, hoe beter de isolatie van de buitendeuren en gevelpanelen.

 Let op: 'Gevelpanelen' zijn dichte, niet-doorzichtige delen in een kozijn. Ze zitten bijvoorbeeld onder ramen. Gevelpanelen heten soms ook vulpanelen.

Belangrijk

1. Controleer eerste de oppervlakten van de gevelpanelen. Neem alleen de dichte gevelpanelen.
2. Controleer daarna de isolatiewaarde van de dichte gevelpanelen.

Controleer de oppervlakte van de gevelpanelen

Controleren van de gevelpanelen werkt zo:

Meet de oppervlakte van de gevelpanelen.

1. **Meet elk paneel apart.**
Alleen gelijke panelen direct naast elkaar mag u samen meten.
2. **Meet binnenin de woning.**
3. **Meet paneel en kozijn samen.**
Meet het paneel en het omringende kozijn samen als één geheel. De kozijnen van een raam of deur tellen niet mee. In het geval er zowel glas als een dicht paneel in het kozijn zit, telt het kozijn voor de helft bij het paneel (en voor de andere helft bij het raam)
4. **Meet tussen de binnenranden van de opening in de muur (het gat in de gevel).**

Controleer de isolatiewaarde van de gevelpanelen

Bepaal de isolatiewaarde van de gevelpanelen en de kozijnen van de panelen. Dat werkt zo:

1. **Meet de dikte van het isolatiemateriaal.**
Rond dit af. Bijvoorbeeld 44 mm wordt 40 mm en 45 mm wordt 50 mm.
  - Heeft het paneel wel isolatie maar weet u de dikte van de isolatie niet? Maar weet u wel de dikte van het paneel? Bepaal dan de dikte van de isolatie zo: neem de dikte van het paneel. Trek daar 10 mm af voor de platen. U heeft dan de dikte van de isolatie van het paneel.
  - Heeft het paneel geen isolatie of weet u dat niet? Of kunt u de isolatie van de gevelpanelen niet meten? Bepaal dan de isolatiewaarde met tabel 2.
2. **Kijk of de kozijnen van het paneel geïsoleerd zijn.**
  - Ziet u in het midden van het raam een strook kunststof tussen binnen en buiten? Dan heeft het kozijn een 'thermische onderbreking'. Het kozijn is geïsoleerd. Kijk in de tabel naar de kolom: 'metaal, thermisch onderbroken'.
  - Ziet u in het midden van het raam geen strook kunststof tussen binnen en buiten? Dan heeft het kozijn geen thermische onderbreking. Het kozijn is niet geïsoleerd. Kijk in de tabel naar de kolom: 'metaal, niet-thermisch onderbroken'.
3. **Bekijk tabel 1.** Gebruik de U-waarde die bij isolatie en het kozijn hoort.

Tabel 1: Isolatiewaarde gevelpanelen met bekende isolatiedikte, grenzend aan de buitenlucht

Isolatiedikte (mm)	Aanwezigheid spouw	Hout / kunststof	Metaal met thermische onderbreking (isolatie)	Metaal zonder thermische onderbreking (geen isolatie)
10	Geen spouw	2,0	2,4	3,2
10	Met spouw	1,7	2,0	2,8
20	Geen spouw	1,5	1,9	2,7
20	Met spouw	1,4	1,7	2,5
30	Geen spouw	1,3	1,6	2,4
30	Met spouw	1,2	1,5	2,3
40	–	1,1	1,5	2,3
50	–	1,0	1,4	2,2
60	–	0,98	1,3	2,1
70	–	0,93	1,3	2,0
80	–	0,90	1,2	2,0
90	–	0,87	1,2	2,0
100	–	0,84	1,2	2,0
110	–	0,82	1,2	2,0
120	–	0,80	1,2	2,0
130	–	0,79	1,1	1,9
140	–	0,78	1,1	1,9
150	–	0,77	1,1	1,9
160	–	0,76	1,1	1,9
170	–	0,75	1,1	1,9
180	–	0,74	1,1	1,9
190	–	0,73	1,1	1,9
200	–	0,73	1,1	1,9
210	–	0,72	1,1	1,9
220	–	0,71	1,1	1,9
230	–	0,71	1,1	1,9
240	–	0,71	1,1	1,9
250	–	0,70	1,1	1,9
260	–	0,70	1,0	1,8
270	–	0,69	1,0	1,8
280	–	0,69	1,0	1,8
290	–	0,69	1,0	1,8
300	–	0,69	1,0	1,8

Tabel 2: Isolatiewaarde gevelpanelen met onbekende isolatiedikte of zonder isolatie, grenzend aan de buitenlucht

Isolatie gevelpaneel	Aanwezigheid spouw	Hout / kunststof	Metaal met thermische onderbreking (isolatie)	Metaal zonder thermische onderbreking (geen isolatie)
Isolatie onbekend of afwezig	Geen spouw	2,0	2,4	3,2
Isolatie onbekend of afwezig	Met spouw	1,7	2,0	2,8
(Na)geïsoleerd	Geen spouw	1,5	1,9	2,7
(Na)geïsoleerd	Met spouw	1,4	1,7	2,5

Kloppen de oppervlakten van de gevelpanelen op uw energielabel?

- Ja**, de oppervlakten van de gevelpanelen kloppen.
- Nee**, de oppervlakten van de gevelpanelen kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, foto's van werkelijke gemeten afmetingen.

Kloppen de isolatiewaarden van de gevelpanelen op uw energielabel?

- Ja**, de isolatiewaarden van de gevelpanelen kloppen.
- Nee**, de isolatiewaarden van de gevelpanelen kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, foto's van de isolatiewaarde, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

Op uw energielabel staan de oppervlakte en de isolatiewaarde van het dak van uw woning. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de oppervlakte en isolatiewaarde kloppen.

Uitleg: Een hogere isolatiewaarde betekent dat uw woning beter warm blijft in de winter en koeler in de zomer. Hoe groter het dak, hoe meer invloed de isolatie heeft op het energielabel. De isolatiewaarde voor daken wordt weergegeven met de RC-waarde. Hoe hoger de RC-waarde, hoe beter de isolatie.

Let op: Daken kunnen plat of schuin zijn. De bovenkant van een dakkapel telt ook als dak.

Belangrijk

1. Controleer eerst de oppervlaktes van de daken. Daken met een andere constructie (bouw) of isolatie staan apart op het energielabel. Bijvoorbeeld: een plat dak (zoals bij een dakkapel of uitbouw) en een schuin dak.
2. Controleer daarna de isolatiewaarde van de daken, als dat mogelijk is.

Controleer de oppervlakte van het dak

Meet de oppervlakte van het dak of de daken. Dat werkt zo:

1. Meet elk dak apart.
2. Meet het dak aan de binnenkant van de woning.
3. Meet de platte en de schuine daken.
4. Meet de bovenkant van een dakkapel.
5. Meet van de nok (hoogste punt) tot aan de dakvoet (waar het dak ophoudt).
6. Trek de oppervlakte van dakkapellen en dakramen eraf.
Dat is de sparing, het gat, van de dakkapel en het dakraam in het dak.

Bepaal de isolatiewaarde van de daken

Bepaal de isolatiewaarde van de daken. Gebruik daarvoor het bouwjaar. Gebruik hiervoor de tabellen op de volgende pagina.

Zo gebruikt u de tabel:

1. Kijk wanneer uw woning is gebouwd.
2. Kies de juiste rij.
3. Vergelijk de isolatiewaarde uit de tabel met de isolatiewaarde op uw energielabel.

Tabel 1: Isolatiewaarden daken op basis van bouwjaar
(alleen voor woningen, niet voor woonwagens en woonboten)

Bouwjaar	Geen isolatie daken / onbekend	Wel isolatie daken
Vóór 1965, met spouw	0,35	0,85
Vóór 1965, zonder spouw (of onbekend)	0,22	0,72
Isolatiewaarde daken		
1965 tot 1975	0,66	
1975 tot 1983	1,3	
1983 tot 1988	1,3	
1988 tot 1992	2,0	
1992 tot 2014	2,5	
2014 tot 2015	3,5	
2015 tot 2021	6,0	
Vanaf 2021	6,3	

Kloppen de oppervlakten van de daken op uw energielabel?

- Ja**, de oppervlakten van de daken kloppen.
- Nee**, de oppervlakten van de daken kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: plattegrond, tekening, foto's van werkelijke gemeten afmetingen.

Kloppen de isolatiewaarden van de daken op uw energielabel?

- Ja**, de isolatiewaarden van de daken kloppen.
- Nee**, de isolatiewaarden van de daken kloppen niet.

Leg uit: _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: tekeningen, bouwjaar, foto van de missende isolatie, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

Op uw energielabel staat informatie over uw verwarmingstoestel, warmwatertoestel, douche-wtw (voorverwarmd water), ventilatiesysteem en koeltoestellen. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de gegevens kloppen.

Waarover gaat uw klacht?

Kies welk onderdeel op het energielabel volgens u niet klopt. Beantwoord daarna alleen de vragen die daarbij horen. De andere onderdelen kunt u overslaan.

- Verwarming - ga naar 14.1
- Warm tapwater - ga naar 14.2
- Ventilatie - ga naar 14.3
- Koeling - ga naar 14.4

14.1 De informatie over uw verwarming klopt niet

Beantwoord deze vragen:

1. Welk type verwarmingstoestel staat op uw energielabel? _____
(neem letterlijk over)
2. Welke aangesloten (vloer/gebruiks)oppervlakte staat erbij? _____ m²
3. Hoeveel verwarmingstoestellen heeft u? _____
4. Welke gegevens op het energielabel kloppen niet? Kies wat voor u geldt:
  - Het type toestel klopt niet.
  - Het aantal verwarmingstoestellen klopt niet.
  - De manier van verwarmen klopt niet (radiator of vloerverwarming)

Leg uit: _____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto's, tekeningen of andere documenten, factuur van de energie-maatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

14.2 De informatie over uw warmwatertoestel klopt niet

Beantwoord deze vragen:

1. Welke type warmwatertoestel staat op uw energielabel? _____
2. Hoeveel warmwatertoestellen heeft u? _____
3. Wat klopt er niet volgens u? Kies wat voor u geldt:
  - Het type warmwatertoestel klopt niet.
  - Het aantal warmwatertoestellen klopt niet.
  - Mijn douche met warmwaterterugwinning (WTW-douche) staat er niet bij.

Leg uit: _____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto's, tekeningen, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

14.3 De informatie over uw type ventilatie klopt niet

Beantwoord deze vragen:

1. Welke type ventilatie staat op uw energielabel? _____
2. Heeft uw woning warmteterugwinning (WTW)? Ja Nee
3. Wat klopt er niet volgens u? Kies wat voor u geldt:
  - Het type ventilatie klopt niet.
  - Warmteterugwinning (WTW) ontbreekt.

Leg uit: _____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto's, tekeningen, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

14.4 De informatie over uw type koeling klopt niet

Beantwoord deze vragen:

Let op: het gaat hier niet om losstaande airco's met een stekker.

1. Welke koelsysteem staat op uw energielabel? _____
2. Wat klopt er niet volgens u? Kies wat voor u geldt:
  - Het type koeltoestel klopt niet.
  - Het afgiftesysteem, de manier van koelen, klopt niet

Leg uit: _____
_____

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto's, tekeningen, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

15. Zonnepanelen

Op uw energielabel staat informatie over uw zonnepanelen. U vindt dit bij 'Technische details' (nieuwe energielabels) of bij 'Kenmerken en maatregelen' (oudere energielabels). Controleer of de gegevens kloppen.

- **Let op:** De adviseur neemt heel nauwkeuring de oriëntatie (richting) van de panelen en schaduw op het dak mee in de bepaling. Als u geen factuur meer hebt, dan moet de adviseur een inschatting maken van de opbrengst. De leverancier heeft hier mogelijk geen rekening mee gehouden. Daardoor kunnen er verschillen zijn.

Wat klopt er niet volgens u? Kies wat voor u geldt:

- Het wattpiekvermogen klopt niet.
- De oppervlakte zonnepanelen (in m²) klopt niet.
- De oriëntatie van de zonnepanelen klopt niet.
- Anders, namelijk: _____

Leg uit:

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: foto's, tekeningen, factuur van de energiemaatregel met adres woning en merk, type, dikte en oppervlakte van de maatregel.

16. De energieprestatieadviseur

De energie(prestatie)adviseur of EP-adviseur verzamelt technische informatie over uw woning. Bijvoorbeeld over de isolatie, verwarming en ventilatie. De energieadviseur volgt vaste regels om de woning op te meten en in het rekenprogramma in te voeren. In sommige gevallen worden in de berekening aannames gedaan. De energieadviseur wordt gecontroleerd door de certificerende instelling.

U heeft een klacht over de energieadviseur. Beantwoord de vragen:

1. Welke naam van de energieadviseur staat op uw energielabel? _____
2. Wat is het vakbekwaamheidsnummer van de energieadviseur? _____
3. Waarom heeft u een klacht? Kies wat voor u geldt:
  - De opname is gedaan door iemand anders dan op het energielabel staat.
  - Er is geen energieadviseur in mijn woning geweest.
  - Anders, namelijk _____

Leg uit:

Stuur bewijs mee. Bijvoorbeeld: visitekaartje energieadviseur.

Formulier versturen

1. Heeft u alles ingevuld wat volgens u niet klopt op uw energielabel?
2. Sla het formulier op.
3. Geef op de volgende bladzijde aan welke bewijsstukken u meestuurt.
4. Stuur het formulier met uw uitleg en bewijsstukken naar de organisatie van uw energielabel.

De certificaathouder vindt u op uw energielabel:

- Bij oudere labels staat deze op pagina 1.
- Bij labels vanaf 29 mei 2026 staat deze onder tab 'Meer informatie'.

Het klachtenadres vindt u op de website van de certificaathouder.

Wat u kunt verwachten

- U krijgt binnen 2 weken van de certificaathouder een bevestiging dat uw klacht is ontvangen.
- U krijgt binnen 6 weken van de certificaathouder een reactie op uw klacht.

Belangrijk om te weten

Let op!

Op dit formulier vult u onder andere persoonsgegevens in. Deze gegevens kunnen ook voorkomen in de bewijsstukken die u meestuurt.

Stuurt u dit formulier en de bewijsstukken naar de organisatie bij wie u de klacht indient? Dan ontvangt deze organisatie dus ook de persoonsgegevens.

Informeer daarom eerst hoe de ontvanger met persoonsgegevens omgaat. Lees bijvoorbeeld eerst de privacyverklaring van deze organisatie. Bij bedrijven en instanties staat deze meestal op de website. Is dat niet het geval? Neem dan contact op met de betreffende partij.

